

Реєструємо бюджетне зобов'язання правильно: зміни, на які варто зважати

Розпорядники (одержувачі) бюджетних коштів (далі — розпорядники) беруть на себе **бюджетні та бюджетні фінансові зобов'язання, що виникають під час укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій** протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або в майбутньому. Органи Державної казначейської служби України (далі — органи Казначейства) здійснюють реєстрацію бюджетних зобов'язань розпорядників відповідно до вимог Бюджетного кодексу України та Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від [02.03.2012 № 309](#) (далі — [Порядок № 309](#)).

Класифікація зобов'язань

Реєстрація та облік бюджетних зобов'язань є важливою частиною бюджетного процесу та має безліч нюансів. Так, пунктом 2.1 [Порядку № 309 на взяття бюджетних зобов'язань розпорядниками встановлено обмеження](#), яких вони чітко повинні дотримуватись:

бюджетні зобов'язання за загальним та спеціальним фондами та бюджетні фінансові зобов'язання за загальним фондом беруть у межах бюджетних асигнувань, установлених кошторисами (планами використання бюджетних коштів), зважаючи на необхідність виконання бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на облік органами Казначейства;

бюджетні фінансові зобов'язання за спеціальним фондом — виключно в межах відповідних фактичних надходжень спеціального фонду бюджету [відкритих асигнувань (виділених коштів), залишків коштів на спеціальних реєстраційних рахунках розпорядників (в частині власних надходжень) та бюджетних асигнувань, установлених кошторисами (планами використання бюджетних коштів)].

За довгостроковими бюджетними зобов'язаннями, строк дії яких перевищує один бюджетний період (довгострокові договори), їх облік та реєстрацію здійснюють на суми, що знаходяться **в межах планових показників поточного бюджетного періоду** на підставі даних календарного плану до довгострокового договору.

Терміни реєстрації зобов'язань

Також [Порядок № 309](#) визначає **вимоги щодо термінів** подання розпорядниками до

органів Казначейства документів. Так, **для реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань** — з дати взяття бюджетного зобов'язання [оприлюднення звіту про результати проведення процедури закупівлі або взяття на облік органом Казначейства кошторису (плану використання бюджетних коштів)], а для **реєстрації та обліку бюджетних фінансових зобов'язань** — з дати прийняття до виконання бюджетного фінансового зобов'язання розпорядники подають **протягом 7 робочих днів** Реєстр бюджетних (або бюджетних фінансових) зобов'язань за визначеною відповідними додатками до [Порядку № 309](#) формою та оригінали документів або їх копії, засвідчені в установленому порядку, що підтверджують факт узяття бюджетного (бюджетного фінансового) зобов'язання. Методичні рекомендації щодо переліку підтвердних документів для реєстрації бюджетних зобов'язань та проведення платежів затверджено наказом Державної казначейської служби України 29.04.2013 № 68 (зі змінами від 14.06.2018). Однак цей перелік є **орієнтовним і може змінюватись** залежно від змін у законодавстві. Органи Казначейства **не відповідають за недостовірність** підтвердних документів та їх зміст.

Вимоги до пакета документів для взяття бюджетного зобов'язання: що нового?

Крім цього, вважаємо за необхідне звернути увагу, що наказом Державної казначейської служби України від 04.07.2019 № 196 затверджено **Порядок організації роботи органів Державної казначейської служби України щодо здійснення попереднього та поточного контролю при казначейському обслуговуванні бюджетних коштів**, в якому зазначено вимоги щодо повноти та правильності оформлення поданого розпорядником пакета документів, які підтверджують факт узяття бюджетного зобов'язання, зокрема:

наявність усіх додатків до договору, що є його невід'ємною частиною;

дотримання нормативно-правових актів, які регулюють питання здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповують за бюджетні кошти.

Вимоги зазначеного Порядку відповідають усім тим, що регламентують Бюджетний кодекс України та [Порядок № 309](#) стосовно реєстрації бюджетних зобов'язань.

Зміни у вимогах до заповнення реєстру бюджетних зобов'язань

Удосконалення системи електронних закупівель та поступове впровадження електронного документообігу в систему казначейського обслуговування розпорядників стало підставою для внесення змін до [Порядку № 309](#). Такі **зміни було внесено** наказом

Міністерства фінансів України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України» від [27.03.2019 № 123](#), який набрав чинності **24.05.2019**. певних змін зазнала форма реєстру бюджетних зобов'язань, зокрема щодо зазначення посилання на номер процедури закупівлі, проведеної відповідно до вимог [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) від 25.12.2015 № 922-VIII (далі — Закон № 922).

Отже, якщо бюджетне зобов'язання розпорядник бере **із застосуванням процедур** закупівель товарів, робіт і послуг, то у графі «Дані бюджетного зобов'язання: інформація про процедуру закупівель» Реєстру бюджетних зобов'язань необхідно проставляти **унікальний ідентифікатор закупівлі, присвоєний електронною системою закупівель**. Якщо ж бюджетне зобов'язання розпорядник взяв **без застосування процедури** закупівель, то проставляють ознаку «00» (приклад наведено в таблиці). Нагадуємо, що види процедур закупівель визначено статтею 12 [Закону](#) № 922, а саме: відкриті торги, переговорна процедура, конкурентний діалог.

Як видно з таблиці 1, у даному Реєстрі бюджетних зобов'язань розпорядник зазначає два договори про закупівлю: від 08.07.2019 № 08/07-ЕУВіл, укладений за результатами проведення процедури закупівлі, тому в графі «Дані бюджетного зобов'язання: інформація про процедуру закупівель» для нього зазначено номер закупівлі «[UA-2019-05-24-001904-a](#)», та договір від 09.07.2019 № 09-125, укладений без застосування процедури закупівлі, тому у відповідній графі для нього зазначено ознаку «00».

При здійсненні закупівель, вартість яких не перевищує сумарні межі, установлені частиною першою статті 2 [Закону](#) № 922, розпорядники укладають так звані допорогові договори. При цьому в такому випадкові придбання товарів, робіт чи послуг замовники також можуть здійснювати в результаті проведення в системі ProZorro допорогової електронної закупівлі, однак послуговуючись не [Законом](#) № 922, а Інструкцією про порядок використання електронної системи закупівель у разі здійснення закупівель, вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в абзацах другому і третьому частини першої статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі», затвердженою наказом державного підприємства «Прозорро» від [19.03.2019 № 10](#) (зі змінами від 21.03.2019). Або ж замовники можуть укласти прямі допорогові договори, тобто без застосування електро-нної системи ProZorro для здійснення конкурсного відбору, однак в окремих випадках повинні відзвітувати в ProZorro про укладення таких договорів, заповнивши та оприлюднивши форми звіту про укладені договори.

Зважаючи на викладене, потрібно зазначити, що доволі часто розпорядники **помилково вважають**, що в разі проведення допорогових закупівель у графі «Дані бюджетного зобов'язання: інформація про процедуру закупівель» Реєстру бюджетних зобов'язань також потрібно зазначити унікальний ідентифікатор відповідної закупівлі, бо його в такому випадкові також присвоює електронна система закупівель ProZorro. Однак це неправильно, бо допорогові закупівлі не є процедурами в розумінні статті 12 [Закону](#) №

922. Отже, **при проведенні допорогових закупівель у будь-який спосіб** у відповідній графі Реєстру бюджетних зобов'язань проставляють ознаку «00».

$$\text{Розрахуємо третій доданок } (\text{AvgUEEx} - \text{UEEx bas}) \times 0,05 = (6\,904,48 - 7\,921,16) \times 0,05 = - 50,834$$

Підставимо отримані доданки у формулу та отримаємо уточнену ціну в гривнях за 1 000 куб. метрів природного газу.

$$\text{CP} = \text{PCP} \times \text{Kc/Kb} + (\text{AvgNCG} - \text{NCGbas}) \times \text{CV} \times \text{Kc} \times 0,95 \times 1,2 + (\text{AvgUEEx} - \text{UEEx bas}) \times 0,05$$

$$\text{CP} = 7\,566,41 + 175,95 - 50,834 = 7\,691,526$$

Додаткову інформацію з питань, висвітлених у даній публікації, ви можете отримати у статтях:

«Особливості реєстрації бюджетних зобов'язань в органах Казначейства та застосування законодавства у сфері публічних закупівель» — випуск журналу № 12 (75) за грудень 2017 року, стор. 24–33;

«Механізм реєстрації бюджетних зобов'язань за договорами про закупівлю для потреб наступного бюджетного періоду» — випуск журналу № 12 (87) за грудень 2018 року, стор. 16–17.